

Grundläggande granskning av Valnämnden 2024

Vännäs kommun

Building a better
working world

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1.	Inledning.....	3
1.1.	Bakgrund.....	3
1.2.	Syfte och revisionsfrågor	3
1.3.	Avgränsning	4
1.4.	Revisionskriterier.....	4
1.5.	Genomförande	5
2.	Granskningsresultat.....	6
2.1.	Iakttagelser	6
2.2.	Övriga iakttagelser	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.	Sammanfattande bedömning.....	8

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Begreppet all verksamhet avser den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bland annat i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt god revisionsred (2022) ska den grundläggande granskningen ge en grund för revisionens bedömningar i revisionsberättelsen. Granskningen ska vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen tar sin utgångspunkt i *God revisionsred*, samt de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2024.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är översiktligt bedöma om valnämnden har säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Utifrån syftet besvarar vi följande revisionsfrågor i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har valnämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

Ekonomiskt tillfredställande

- ▶ Har valnämnden säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

Intern kontroll

- ▶ Har valnämnden säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser valnämnden och är främst avgränsad till år 2024. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer. Eftersom granskningen är översiktlig bedömer vi ändamålsenlighet, ekonomiskt tillfredställande, intern kontroll på en övergripande nivå.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen 6 kap. 1 §, om att kommunstyrelsen ska leda och samordna kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet
- ▶ Kommunallagen 6 kap. 6 § om nämndernas ansvar för styrning och intern kontroll
- ▶ God revisionsred 2022
- ▶ Reglemente för valnämnden
- ▶ Budget och verksamhetsplan 2024, plan 2025-2026
- ▶ Riktlinjer för intern kontroll

1.4.1. Reglemente för valnämnden

Valnämnden ska enligt reglemente (KF 2022-04-11 § 31) fullgöra de uppgifter som ankommer på kommunal valnämnd, samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstning enligt Vallagen (2005:837), Folkomröstningslag (1979:369) samt Lag (1994:692) om kommunala folkomröstningar. Valnämnden ansvarar även för valdistriktsindelning i kommunen samt initierar de ändringar som krävs på grund av förändrade förutsättningar.

1.4.2. Budget och verksamhetsplan 2024, plan 2025-2026

Enligt Vännäs kommuns budget och verksamhetsplan 2024-2025, plan 2026 (KF 2023-06-12 § 43) fastställer kommunfullmäktige övergripande mål uppdelade i fyra perspektiv; *ekonomi, medborgare, medarbetare* och *samhällsutveckling*. Målen utgår från visionen, det vill säga riktningen för hur styrelse och nämnder ska arbeta för att uppnå visionen om *den upplevelsenära Vännäs*. Kommunstyrelsen och nämnderna ska årligen bryta ned kommunfullmäktiges övergripande mål i nämnds specifika mål med indikatorer.

Nämnderna redovisar varje höst sina mål, inklusive verksamhetsplaner med indikatorer, för kommunfullmäktige. Hur nämnderna utformar sina målsättningar bör ske i dialog med kommunstyrelsen.

Mål och resultat följs upp i årsredovisningen. I samband med tertialbokslut ska en preliminär bedömning göras om målen kommer uppnås. Om bedömningen är att målet inte kommer att uppnås ska det i uppföljningen även ingå en beskrivning av vilka insatser som kommer att genomföras för att målet ska uppnås. Kommunstyrelsen tar fram regler för resultatuppföljning.

1.4.3. Undantag för valnämnden

Kommunfullmäktige har beslutat att nämnden undantas kravet att upprätta tertialbokslut 1 2024, samt tertialbokslut 1 och 2 år 2025 och 2026 (KF 2024-03-12 § 9).

Därutöver har fullmäktige beviljat valnämnden att undantas vissa kommunövergripande mål. I perspektivet *medborgare* ska nämnden bryta ner målet:

- ▶ Medborgarna är delaktiga i kommunens utveckling, ges ett bra bemötande, en bra service och tillgängligheten till Vännäs kommuns verksamheter är god (mål 7).

I perspektivet *samhällsutveckling* ska nämnden bryta ner målet:

- ▶ Vännäs kommuns verksamheter är av god kvalitet (mål 16).

Nämnden undantas att bryta ner övriga mål.

1.4.4. Riktlinjer för intern kontroll

Riktlinjer för intern kontroll i Vännäs kommun (KF 2020-10-12 § 101) anger att den interna kontrollen är ett verktyg för att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges beslut och bestämmelser i lagar. En bra intern kontroll förebygger, upptäcker och åtgärdar fel och brister som hindrar kommunen att nå sina mål på ett effektivt och säkert sätt.

Kommunstyrelsen har huvudansvaret för den interna kontrollen inom kommunen. Utöver att bedriva intern kontroll över sina egna verksamheter ska kommunstyrelsen även se över att den fungerar väl i nämnderna.

Intern kontrollplan ska upprättas av varje nämnd under det första kvartalet. Dessa steg ska utföras som en del av den interna kontrollen:

- ▶ Riskanalys.
- ▶ Intern kontrollplan.
- ▶ Uppföljning - Sker löpande enligt beslutat årshjul av ansvarig nämnd/styrelse. Vid slutet av varje år rapporterar nämnderna till kommunstyrelsen, kommunstyrelsen gör sedan en helhetsbedömning av arbetet i årsredovisningen.

1.5. Genomförande

Vi har i huvudsak utfört granskningen genom dokumentgranskning (till exempel styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut och årsrapporter/verksamhetsberättelser).

Vi använder oss av följande bedömningskala:

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt		Iakttagelse	Hänvisning till protokoll och EY:s kommentar
1. Styrning av verksamhet	a) Beslutat om verksamhetsmål	✓	2023-12-05 § 24
	b) Beslutat om indikatorer för att mäta måloppfyllelsen	✓	2023-12-05 § 24
	c) När måloppfyllelse	✓	Nämnden bedömer att samtliga mål uppfylls.
	d) Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måloppfyllelse	ET	Uppföljning per augusti och helår visar att nämnden uppfyller samtliga mål.
2. Uppföljning av verksamhet	a) Följt upp verksamhet i en årsrapport eller motsvarande	✓	2025-02-26 § 1
	b) Följt upp verksamhet i en delårsrapport	✓	2024-09-10 § 19, per augusti Nämnden prognostiserar enligt delårsrapport per augusti att samtliga mål uppfylls.
3. Styrning av ekonomi	a) Beslutat om en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✓	2023-12-05 § 24
	b) När målen för ekonomin (inkl. budget)	✓	Valnämnden redovisade ett överskott om 0,1 mnkr ¹ .
	c) Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måloppfyllelse avseende ekonomi	ET	Nämnden uppnår god måloppfyllelse avseende ekonomi.
4. Uppföljning av ekonomi	a) Följt upp ekonomin i en delårsrapport	✓	2024-09-10 § 19, per augusti Nämnden prognostiserar ett litet överskott för året.

¹ Valnämnden ingår som en egen verksamhet i kommunstyrelsens budget.

	b) Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	2025-02-26 § 1
5. Intern kontroll	a) Genomfört en riskanalys avseende verksamhet och ekonomi	✓	Internkontrollplanen innehåller en riskanalys avseende nämndens verksamhet och ekonomi.
	b) Beslutat om en internkontrollplan	—	2023-09-05 § 15, internkontrollplan för 2023-2024. Enligt riktlinjer för intern kontroll ska planen antas årligen under det första kvartalet.
	c) Följt upp internkontrollplanen	✓	2024-09-10 § 18
	d) Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	ET	Uppföljningen visar inga avvikelser.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

- ▶ Under 2024 har nämnden haft fyra sammanträden; i februari, april, maj och september. Dessa sammanträden har behandlat ärenden avseende Europaparlamentsvalet 2024. Nämnden har utvärderat genomförandet av EU-valet 2024 (2024-09-12 § 17).

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning är att valnämnden säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har valnämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt? <i>(Baseras på kontrollpunkt 1a, 1b, 1c, 2a & 2b)</i>	Ja	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en verksamhetsplan och följt upp den via delårsrapport samt i årsredovisning. Bedömningen baseras även på att samtliga mål uppfylls.
Har valnämnden säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar? <i>(Baseras på kontrollpunkt 3a, 3b, 3c, 4a & 4b)</i>	Ja	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en budget och följt upp den i delårsrapport samt i årsredovisning. Bedömningen baseras även på att nämnden redovisar ett mindre överskott.
Har valnämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll? <i>(Baseras på kontrollpunkt 5a, 5b, 5c & 5d)</i>	Ja	Bedömningen baseras på att nämnden i stort har arbetat med intern kontroll i enlighet med fullmäktiges riktlinjer. Däremot har nämnden i september 2023 antagit en internkontrollplan för 2023-2024, enligt riktlinjer för intern kontroll ska planen antas årligen under det första kvartalet.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi valnämnden att:

- ▶ Arbeta med internkontroll i enlighet med fullmäktiges riktlinjer för internkontroll

Vännäs mars 2025

Jonna Aimoson
Revisionskonsult, EY

Lydia Andersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Per Ståhlberg
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY